

20.09.2025

İSTEK ÖZEL ATANUR OĞUZ ANADOLU LİSESİ

ULUSLARARASI BAKALORYA PROGRAMI ÖZEL EĞİTİM İHTİYAÇLARI VE KAPSAYICI EĞİTİM POLİTİKASI

İÇİNDEKİLER:

1. Kapsam
2. Terminoloji
3. Genel Amaç
4. Okul Topluluğunun Sorumlulukları
5. Kabul Koşulları
 - 5.1 Öğrenci Kabulü
 - 5.2 Yasal Çerçeve
 - 5.3 Diploma Programı Öğretmenlerinin Rolü
 - 5.4 Yasal Uyum Yapısı ve Süreçleri
6. Tanılama, Değerlendirme, İncelemeler
7. Müfredat Çalışmaları
8. Eğitimler
9. Sonuç
10. Politikanın Değerlendirilmesi
11. Referanslar

1. Kapsam

İSTEK Özel Atanur Oğuz Anadolu Lisesi, tüm öğrencilerinin okul bünyesinde sunulan eğitim ve öğretim faaliyetlerine **eşit erişimini ve aktif katılımını** sağlamayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda, her öğrencinin eğitime dâhil edilmesi ve öğrenme ortamlarının bireysel farklılıklara göre çeşitlendirilmesi, “**Kapsayıcı Eğitim ve Özel Eğitim İhtiyaçları Politikası**” kapsamında ele alınmaktadır.

Bu politika, hem T.C. Millî Eğitim Bakanlığı’nın 3 Ekim 2024 tarihli “*Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği*” hem de International Baccalaureate tarafından yayımlanan “*Access and Inclusion Policy*” “*Erişim ve Kapsayıcılık Politikası*”nın (2022, güncellenmiş baskılar: 2022 ve 2023) temel alınmasıyla hazırlanmıştır.

Politikanın amacı; tüm öğrencilerin potansiyellerini gerçekleştirmelerine imkân tanıyacak, farklı öğrenme ihtiyaçlarına duyarlı, kapsayıcı ve adil bir eğitim ortamı sunmaktır. Politika belgesi, İSTEK Özel Atanur Oğuz Anadolu Lisesi **Diploma Programı Koordinatörü, bölüm başkanları, Rehberlik ve Psikolojik Danışma Servisi ile okul idaresi temsilcilerinden oluşan Rehberlik Hizmetleri Yürütme Kurulu** tarafından hazırlanmıştır.

Belge, her akademik yılın başında **Ağustos ayında gözden geçirilmekte** ve gerekli güncellemeler yapılmaktadır.

2. Terminoloji

Özel Eğitim İhtiyacı Olan Birey:

Bireysel ve gelişim özellikleri ile eğitim yeterlilikleri açısından akranlarından anlamlı düzeyde farklılık gösteren öğrenci, özel eğitim ihtiyacı olan birey olarak tanımlanır.

Kapsayıcı Eğitim:

Öğrenenlerin eğitime, kültüre ve topluma **aktif katılımlarını artıran** ve eğitim sisteminde ayrımcılığı azaltmayı hedefleyen bir süreçtir. Bu süreç, farklı gereksinimlere yanıt verebilecek şekilde uygun eğitim stratejilerinin planlanması ve uygulanmasını içerir.

Kapsayıcı Değerlendirme Düzenlemeleri:

Bazı öğrenciler, bireysel öğrenme profilleri doğrultusunda değerlendirme süreçlerinde destekleyici düzenlemelere ihtiyaç duyabilirler. Bu düzenlemeler, adayın öğrenme desteği gereksinimlerinden kaynaklanabilir. Öğrencilerin destek ihtiyacına yol açabilecek başlıca durumlar şunlardır:

- **Otizm Spektrum Bozukluğu / Asperger Sendromu**
- **Öğrenme Güçlükleri** (Disleksi, Diskalkuli, Disgrafi, Dispraksi)
- **Fiziksel ve/veya Duyusal Zorluklar**
- **Sosyal, Duyusal ve Davranışsal Zorluklar**

- **Konuşma ve/veya İletişim Güçlükleri**
- **Diğer Sağlık Sorunları**
- **Psiko-Sosyal Rahatsızlıklar**
- **DEHB (Dikkat Eksikliği ve Hiperaktivite Bozukluğu)**
- **Üstün Zekâ**

Bu öğrenciler için yapılacak kapsayıcı düzenlemeler, eğitim ve değerlendirme süreçlerine eşit katılımı sağlamak amacıyla geliştirilmekte ve uygulanmaktadır.

3. Genel Amaç

İSTEK Özel Atanur Oğuz Anadolu Lisesi'nde kapsayıcı eğitim yaklaşımının temel amacı; tüm öğrencilerin bireysel farklılıklarına duyarlı, adil ve destekleyici öğrenme ortamları sunmaktır. Bu doğrultuda:

- Öğrencilerimizin **becerileri, engelleri ve bireysel ihtiyaçları** arasındaki farklılıkların tanınması ve anlaşılması,
- Farklı becerilere sahip öğrenciler için **uygun öğrenme ortamlarının oluşturulması**,
- Tüm öğrencilerin müfredatta hedeflenen **üst düzey becerilere erişiminin sağlanması**,
- Öğrencilerin çeşitli beklenti ve taleplerine uygun olarak **öğrenme etkinliklerinin planlanması ve programlanması**,
- Tüm okul politikalarının, öğrencilerin **eğitime etkin katılımını destekleyecek şekilde bütünleştirilmesi**,
- Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin **yeterlilikleri, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda kapasitelerini en üst düzeyde kullanmaları** için desteklenmesi ve akranlarıyla birlikte üst öğrenime, meslek hayatına ve toplumsal yaşama hazırlanması, öncelikli hedeflerimiz arasındadır.

4. Okul Topluluğunun Sorumlulukları

Okul yönetimi, okuldaki özel eğitim ihtiyaçlarının gözetimini yaparak, yasal gerekliliklerin nasıl karşılandığı konusunda bilgisi olan sorumlu bir kişi belirler. İSTEK Özel Atanur Oğuz Anadolu Lisesi'nde bu görevi, kampüs müdürü, RHYK (Rehberlik Hizmetleri Yürütme Kurulu) başkanı ile düzenli görüşerek yürütür.

RHYK Başkanı, okulun özel eğitim çalışmalarını yürüten Rehberlik Bölümü'başında bulunan ve "sorumlu kişi" olarak görevlendirilen kişidir. Okul tarafından sağlanan özel eğitim düzenlemeleri konusunda okul yönetimine rapor sunar. Aynı zamanda okul psikolojik danışmanı; veliler, müdür yardımcısı, DP koordinatörü ve branş öğretmenleri tarafından ortaklaşa geliştirilen Bireyselleştirilmiş Eğitim Planını (BEP) uygular.

RHYK Başkanı, okulun özel eğitim politikasının günlük olarak etkili bir şekilde yürütülmesini sağlamak amacıyla özel eğitimden sorumlu idareci ve personelle yakın iş birliği içinde çalışır. Öğrenci gelişimini izlemek ve destek planlarını gerektiğinde güncellemek için düzenli aralıklarla BEP toplantıları yapılır.

RHYK Başkanı, özel eğitim uygulamalarındaki gelişim alanlarını belirler ve okulun gelişim planına katkı sağlar. Ekip, belirlenen öğrenciler için okul düzeyindeki müdahaleleri ve eylem planı süreçlerini koordine eder.

Diploma Program Koordinatörü, okul yönetimi, rehber öğretmenler ve ders öğretmenlerinin katılımından oluşan RHYK üyeleri, özel eğitim ihtiyaçları olan öğrenciler için müfredatı farklılaştırmaktan sorumludur. Tüm Diploma Programı öğretmenleri, öğrencilerin akademik alanlarda kaydettiği ilerlemeyi ve diğer müfredat materyallerinin etkinliğini gözden geçirir.

Okulumuz, ‘‘Kapsayıcı Eğitim ve Özel Eğitim İhtiyaçları Politikası’’nı etkili bir şekilde yürüterek Kayıt Kabul Prosedürlerini başarı ile tamamlayan tüm öğrencilerimizin programa teşvik edilmesine destek olmaktadır.

Okulumuz, bireysel farklılıkları anlama ve buna uygun eğitim materyallerinin hazırlandığı sağlıklı okul ortamının kurulmasına destek olmaktadır.

Tüm öğretmenlerimiz etkili katılımı sağlamak için öğretme ve öğrenme faaliyetlerinin çeşitli öğrenci ihtiyaç ve hedefleriyle uyumlu olmasını sağlamak adına gerekli çalışmaları yürütmektedir.

Tüm öğretmenlerimiz, öğrencilerimizin sorularına ve geri bildirimlerine zamanında geri dönüş sağlayarak, eğitimin doğru bir biçimde ilerlemesine katkı sağlamaktadır.

Okul topluluğunun bir üyesi olan velilerimiz ise özel eğitim ihtiyaçları durumunda, okulumuza gerekli bilgi ve belgenin sağlanması konusunda destek olmaktadır.

Ayrıca velilerimiz, öğrencimizin ihtiyaçları ile ilgili koşullarda herhangi bir değişiklik veya gelişme olursa okulumuzu bilgilendirmekle yükümlüdür.

5. Kabul Koşulları

5.1 Öğrenci Kabulü

Özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler, okulun kabul politikası doğrultusunda İSTEK Özel Atanur Oğuz Anadolu Lisesi IB Diploma Programı’na kabul edilmektedir. Okulumuz, öğrenmenin önündeki engellerin kaldırılması amacıyla okul ve veliler arasında aktif iş birliği sağlamayı taahhüt eder.

5.2 Yasal Çerçeve

Okulumuz, “Eğitimde Özel İhtiyaçlar ve Kapsayıcı Eğitim” politikaları ile **5378 Sayılı Engelliler Hakkında Kanun**’un 5. ve 6. maddelerinin yasal gerekliliklerinin farkındadır ve bu gereklilikleri karşılamak için gerekli uygulamaları yürütmektedir.

5.3 Diploma Programı Öğretmenlerinin Rolü

Diploma Programı öğretmenleri, bir öğrencinin öğrenmede güçlük yaşayabileceği konusunda bilgilendirildiğinde, ilgili tüm verileri dikkatle toplar.

Öğrencinin ihtiyaçlarını desteklemek amacıyla farklılaştırılmış müfredat planları geliştirir ve uygular.

5.4 Yasal Uyum Yapısı ve Süreçleri

Okul, Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği ve 5378 Sayılı Kanun kapsamındaki yasal gerekliliklere uyumu sağlamak için RHYK tarafından yürütülen sistematik bir denetim, izleme ve raporlama süreci uygular. RHYK, mevzuat değişikliklerini takip eder, gerekli düzenlemeleri ilgili öğretmenlere ve yönetime iletir, uygulamaları değerlendirir ve gerekli durumlarda politika dokümanına güncellemeleri entegre eder.

Bu süreç, okul yönetimi tarafından onaylanarak yürürlüğe alınır ve her yıl resmi gözden geçirme döngüsünde doğrulanır.

6. Tanılama, Değerlendirme, İncelemeler

Öğrencimizin Diploma Programına kabul sürecinde; aile öğrenciyle ilgili herhangi bir teşhis belgesi beyan etmişse, okulun Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik (PDR) uzmanı öğrenciyi takip eden uzmanla iletişime geçerek, öğrenci hakkında bilgi toplar. Bu bilgiler RHYK ile paylaşılarak birlikte gerekli düzenlemelere karar verilir.

Öğrencimizin Diploma Programına kabulü sırasında gözlemlenememiş ya da sonradan ortaya çıkan özel eğitim ihtiyaçları için, aşağıda belirtilen adımlar izlenir.

- Öğrenci hakkında bilgi toplanır ve değerlendirilir.
- Okul idaresi durum hakkında bilgilendirilir.
- Öğrenci hareketleri gözlemlenir, ayrıca aile ile de gerekli görüşmeler yapılır. Durumun devamı söz konusu ise ailenin onayı dâhilinde öğrenci RAM (Rehberlik Araştırma Merkezi) ne yönlendirilir.
- Teşhise göre okul RHYK tarafından bir destek programı hazırlanır.

BEP (Bireysel Eğitim Programı)

BEP, özel eğitim gerektiren öğrenciler için, ailelerinin onayıyla geliştirilen yazılı bir eğitim planıdır. Bu program; öğrencinin bireysel ihtiyaçları, ilgi alanları, performansı ve öğrenme hızına uygun olarak hazırlanır. Aynı zamanda ailenin ve öğretmenlerin beklentileri dikkate alınarak, hedeflenen amaçlara yönelik **destek eğitim hizmetlerini** içerir.

BEP, öğrencinin normal sınıf programından farklılaşan öğrenme hedeflerini, uyarlamaları ve gerekli düzenlemeleri tanımlar. Böylece, özel eğitim gerektiren her öğrencinin belirli bir süre içerisinde ulaşması beklenen öğrenme çıktılarının özetini sunar ve eğitim sürecine sistemli bir şekilde yön verir.

7. Müfredat Çalışmaları

İSTEK Özel Atanur Oğuz Anadolu Lisesi, Kabul Politikasında belirtilen koşulları sağlayan, öğrenme bariyeri olan öğrenciler için de erişim sağlar. Bu öğrenciler gerektiğinde uygun şekilde desteklenir.

İSTEK Özel Atanur Oğuz Anadolu Lisesi, öğrenmenin önündeki engellerin kaldırılmasından sadece velilerinin sorumlu olmadığını kabul ederek okul ve ebeveynler arasında iş birliği sağlar.

İSTEK Özel Atanur Oğuz Anadolu Lisesi, Diploma Programı çalışmalarını oluştururken “Sorgulamaya dayalı, kavramsal anlamaya odaklı, yerel ve küresel bağlamlarda geliştirilmiş, etkili iletişim ve iş birliğine odaklanmış, tüm öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamak için farklılaştırılmış, değerlendirmeyele bilgilendirilmiş öğretim.” anlayışıyla hareket etmektedir.

İSTEK Özel Atanur Oğuz Anadolu Lisesi, tüm öğrencilerin tam potansiyeline ulaşmasını destekleyen bir okul kültürüne sahiptir. Bu kültüre uygun politikaları uygular, iletir ve bu politikaları düzenli olarak gözden geçirir.

İSTEK Özel Atanur Oğuz Anadolu Lisesi, öğrencilerinin iletişim, sosyal, öz yönetim, araştırma ve düşünme becerilerini geliştirmelerini teşvik eder.

İSTEK Özel Atanur Oğuz Anadolu Lisesi, teknolojiyi tüm öğrenciler için erişilebilir kılar.

İSTEK Özel Atanur Oğuz Anadolu Lisesi, iş birliğine dayalı öğrenme etkinlikleri geliştiren, ortak hedefleri olan girişimleri destekler ve okul topluluğunun tüm üyelerini teşvik eder.

İSTEK Özel Atanur Oğuz Anadolu Lisesi’nde, ölçme ve değerlendirme ile ilgili her türlü düzenleme okulun **Ölçme Değerlendirme Politikasına** uygun olarak yapılır.

Dil politikasında da belirtildiği üzere, ana dili Türkçe’den farklı olan öğrenciler için, mümkün olduğu durumlarda öğrencinin ana dili IB tarafından onaylanan çevrimiçi eğitim

platformu üzerinden desteklenmesi hedeflenmektedir. Bu mümkün değilse, öğrencinin kendi kendine çalışma yöntemiyle süreci tamamlamasının sağlanması ve gerekli görülen durumlarda ilgili ülkenin konsolosluğundan destek talep edilmesi hedeflenmektedir.

- **IB DP Değerlendirme Sürecinde Özel Eğitim İhtiyaçları**

Ön değerlendirme sürecinde öğrencinin özel bir ihtiyacı tespit edilirse, IB DP Koordinatörü, **Kasım 2022 tarihli “Erişim ve Kapsayıcılık Politikası”** belgesini temel alarak gerekli düzenlemeleri planlar. Özel bir değerlendirme düzenlemesine ihtiyaç duyulduğunda, IB DP Koordinatörü ve öğretmenler, **Eğitimde Özel İhtiyaçlar ve Kapsayıcı Eğitim Politikası** doğrultusunda gerekli uygulamaları hayata geçirir.

IB prosedürleri gereği, sınavlarda yapılacak özel düzenlemeler için IBO’ya en az **12 ay önceden resmi başvuru** yapılması zorunludur. Bu nedenle, özel gereksinimi olan bir aday söz konusu olduğunda, durum mümkün olan en kısa sürede IBO’ya bildirilmelidir.

IB, **özel eğitim ihtiyacı olsun ya da olmasın tüm adaylara aynı değerlendirme standartlarının uygulandığını** vurgular. Bu bağlamda, öğrencilerin dezavantajlarını azaltmak amacıyla uygun özel düzenlemelerin yapılması gereklidir.

- **Özel Düzenlemeler**

Öğrencilerin özel eğitim ihtiyaçlarına yönelik belgeler IBO tarafından incelendikten sonra, okulumuz aşağıda belirtilen düzenlemeleri uygulayabilir:

- **Ek süre:** Ek desteğe ihtiyaç duyan öğrencilere, her bir saat için 15 dakikalık ek sınav süresi tanınabilir. Ayrıca adaylara, IB’den izin almadan, iki yıllık program boyunca ödevlerini tamamlamaları için ek süre verilebilir (Erişim ve Kapsayıcılık Politikası, Kasım 2022).
- **Dinlenme süreleri:** Ek süre alan öğrenciler, dinlenme aralarıyla da desteklenebilir. Bir adayın sınav süresi toplamda 6,5 saati aşıyorsa, sınav takviminin yeniden planlanması talep edilebilir.
- **Yardımcı teknoloji kullanımı:** Cevaplarını yazmakta güçlük çeken öğrenciler, yanıtlarını bilgisayar aracılığıyla yazabilir.
- **Yazıcı desteği:** Gerektiğinde, bir asistan öğrencinin yanıtlarını öğrencinin yerine yazabilir.
- **Okuyucu desteği:** Sağlık durumu nedeniyle ihtiyaç duyan öğrencilere, soruları yüksek sesle okuyacak ve öğretmen gözetiminde sınav yanıtlarını kaydedecek bir görevli atanabilir.
- **Alternatif sınav yeri:** Öğrencinin kaza geçirmesi, hastanede veya evde tedavi görmesi gibi durumlarda, sınav uygun bir gözetmen veya öğretmen eşliğinde öğrencinin bulunduğu ortamda gerçekleştirilebilir.
- **Pratik çalışmalar için destek:** Fiziksel engeli bulunan öğrenciler, deneysel bilimler veya coğrafya saha çalışması gibi pratik etkinliklerde asistan desteği alabilir. Bu düzenleme genellikle iç değerlendirmeler için uygulanır.

- **Son tarihlerde esneklik:** Sağlık sorunları veya kaza nedeniyle çalışmalarını zamanında tamamlayamayan öğrenciler için son tarihler, Diploma Programı Koordinatörü tarafından uzatılabilir.
- **Suflör desteği:** Nörolojik veya bilişsel yetersizlikler nedeniyle dikkat sorunları yaşayan öğrencilere, sınav sırasında dikkatlerini sürdürmelerine yardımcı olmak üzere suflör desteği sağlanabilir.

8. Eğitimler

İSTEK Özel Atanur Oğuz Anadolu Lisesi yöneticileri, çeşitli eğitim programlarına katılarak ve RHYK Başkanı'ndan düzenli güncellemeler alarak yasal sorumlulukları konusunda tam farkındalık sahibi olurlar.

RHYK Başkanı, özel eğitim ihtiyaçları konusunda güncel bilgiye sahip olmak için eğitimlere ve küme toplantılarına aktif olarak katılır. Ayrıca uzman eğitimlerine katılarak, alanla ilgili yayınları takip ederek ve mesleki kuruluşlara üyelik yoluyla kendi mesleki gelişimini sürdürür.

Diğer öğretim personeli ve tüm paydaşlar ise, RHYK Başkanı tarafından düzenlenen toplantılar ve bilgilendirme eğitimleri aracılığıyla güncel tutulur. Böylece okul topluluğunun tüm üyeleri, kapsayıcı eğitim ve özel eğitim ihtiyaçları konusunda bilinçli ve donanımlı hale gelir.

9. Sonuç

İSTEK Özel Atanur Oğuz Anadolu Lisesi, hem **T.C. Millî Eğitim Bakanlığı'nın "Eğitimde Özel İhtiyaçlar ve Kapsayıcı Eğitim Politikası"***nı hem de **Uluslararası Bakalorya (IB) Topluluğu'nun "Eğitimde Özel İhtiyaçlar ve Kapsayıcı Eğitim Politikası"** rehberini dikkate alarak kendi politikasını oluşturmuştur.

Okulumuzun temel amacı, öğrenme ortamını geliştirmek için her öğrencinin özel ihtiyaçlarını ve bireysel farklılıklarını tanımadır. Bu doğrultuda, özel gereksinimi olan öğrenciler için ayrı sınıflar oluşturmak yerine, tüm öğrencilerin birlikte yer aldığı **çeşitli, etkileşimli ve kapsayıcı bir sınıf atmosferi** teşvik edilmektedir.

Müfredatın uygulanmasında ortaya çıkabilecek tüm öğrenme engellerini ortadan kaldırmak, öğretmenler, okul yöneticileri, veliler ve öğrencilerin kendileri tarafından **ortak bir sorumluluk** ve iş birliği gerektiren bir görev olarak kabul edilmektedir.

10. Politikanın Değerlendirilmesi

İSTEK Özel Atanur Oğuz Anadolu Lisesi'nin **Kapsayıcı Eğitim ve Eğitimde Özel İhtiyaçlar Politikası**, Uluslararası Bakalorya Organizasyonu'nun (IBO) özel eğitim ihtiyaçlarına ilişkin gerekliliklerine uygun olarak geliştirilmiştir.

Bu politika, **Rehberlik Hizmetleri Yürütme Kurulu (RHYK)** tarafından her yıl **Ağustos ayında düzenli olarak gözden geçirilir** ve gerektiğinde revize edilerek güncellenir.

ÖNEMLİ NOT: Kabul Politikası Belgesi, İSTEK Özel Atanur Oğuz Anadolu Lisesi IB DP Kabul Ekibi tarafından hazırlanmış olup, her yıl Ağustos ayında gözden geçirilip güncellenecek canlı bir belgedir.

11. Referanslar

- International Baccalaureate Organization (IBO). (2023). *Access and inclusion policy* (updated editions: Sept 2022, Nov 2022, Nov 2023). IB Publishing.
- International Baccalaureate Organization (IBO). (2020). *Programme standards and practices*. IB Publishing.
- International Baccalaureate Organization (IBO). (2021). *Assessment procedures*. IB Publishing.
- International Baccalaureate Organization (IBO). (2019). *Learning diversity and inclusion in IB programmes*. IB Publishing.
- International Baccalaureate Organization (IBO). (2017). *Candidates with assessment access requirements*. IB Publishing.

Ulusal Mevzuat ve Resmî Belgeler

- Millî Eğitim Bakanlığı (MEB). (2024). *Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği*.
- T.C. Resmî Gazete. (2005). *5378 Sayılı Engelliler Hakkında Kanun*.

Ek IB Kaynakları

- International Baccalaureate Organization (IBO). (2016). *Removing barriers to learning*. IB Publishing.
- International Baccalaureate Organization (IBO). *IB Global Conference Proceedings*.